

Grønlandski landsstýrisformaðurin:

Meira sjálvstýri innan ríkisfelagsskapin

Tað er umráðandi at dagføra Heimastýrslógina alla tíðina, sigur Johnathan Motzfeldt, grønlandskur landsstýrisformaður á almennari vitjan í Føroyum

EDVARD JOENSEN

Grønendingar vilja fegnir hava stórri sjálvsavgerðar-rætt innan Heimastýrslógina, sigur Johnathan Motzfeldt, landsstýrisformaður, sum í hesum døgum er á almennari vitjan í Føroyum.

Við hesum sigur hann, at teir millum annað vilja hava stórri avrik á uttanríkispolitikkinn.

Sum er, er tað sum hjá føroyingum, at danir sita á teimum tydingarmiklu avgerðunum, tá um uttanríkispolitikk ræður.

Men Johnathan Motzfeldt sigur, at hann hevur tosað við bæði amerikansk forsetar og varaforsetar, og hann dylur ikki fyri, at tað vil hann framvegis sleppa at gera.

Grønendingar vilja fegnir styrkja sambandið við amerikanska meginlandið, sum er sjálvsagt, tá hugsað verður um, hvar Grønland liggur í mun til Amerika og Europa.

Millum annað hevur grønlandsk landsstýrið samtykt at seta ein grønlandskan umboðsmann í kanadískan høvuðsstaðnum Ottawa, segði Johnathan Motzfeldt á tíðindafundi í Tinganesi seinnapartin mánadagin.

Hesin umboðsmaður skal sum eina av uppgávum sína hava, at hann skal hjálpa Grønlandi at selja síni ráevni og tey áhugmál, har til hoyra, sigur Johnathan Motzfeldt.

Polariseringin

Jonathan Motzfeldt, landsstýrisformaður, sigur, at hann hevur frætt um polariseringina millum samband og loysing í Føroyum.

Men hann hevur ikki kenslu av, at slíkt er í Grønlandi í løtuni.

Gott nokk er hann greiður yvir, at tað eisini eru loysingarmenn í Grønlandi, sigur Johnathan Motzfeldt, landsstýrisformaður.

Men allar broytingar skulu gerast innan Heimastýrið, sigur hann. Ella skarast ríkisfelagsskapurin bara.

Men tað vil ikki siga, sigur Johnathan Motzfeldt, at grønendingar ikki skulu samstarva úteftir aðrastaðni enn til Danmarkar.

Hóast grønendingar standa uttan fyri ES, fara teir eisini í framtíðini at hava samstarv tann vegin,

Grønendingar vilja fegnir hava meira ávirkn á uttanríkispolitikkinn, segði Johnathan Motzfeldt millum annað á tíðindafundi mánakvöldið. (Mynd: Jens Kristian Vang)

sigur Johnathan Motzfeldt.

Tað verði seg innan fiskivinnu, ráevni í undirgrundini ella í umhvørvismálum.

Oljusamstarv

Tað er týðuligt, at grønendingar fylgja við, hvussu gongst við oljufepuri føroyinga.

Jonathan Motzfeldt segði á tíðindafundinum mánadagin, at hann vónaði innlaga, at føroyingar fóru at finna olju í føroysku undirgrundini.

Men samstundis kom hann eisini við eini heilsan til føroyingar, kanska serliga føroyskar myndugleikar, frá Grønlandsfly, har hann minti á, at grønlandsk flogfelagið hevur ein tann størsta tyrluflota í Norður-atlantshavi, og at felagið feigið vil sleppa upp í part, tá flutningur skal brúkast til føroysku oljuvinnuna.

Upp á spurningin um, hvørt grønlandignar vóru nøgdir við ráevnisavtaluna, teir hava við danir, ella teir heldur vildu hava eina føroyska skipan, segði Johnathan Motzfeldt, landsstýrisformaður, at sum er, eru teir nøgdir.

Meðan føroyingar hava yvirtikið undirgrundina, hava grønendingar eina ráevnisavtalu við danir, sum býtur helvt um helvt.

Og tað avtaluna hava grønendingar ongantíð ætlanir um at gera nakað við beint nú, segði Johnathan Motzfeldt.

Men hann segði, at grøn-

endingar eru í ferð við at flyta ráevnisumsitingina til Grønlands.

Semja er um, sigur Johnathan Motzfeldt, at tað skal henda tann 1. juli 1998.

Eftir er at samráðast um gjaldið fyri umsitingina.

Grønendingar vilja, sigur Johnathan Motzfeldt, grønlandskur landsstýrisformaður, at tað gjaldið, danir í løtuni gjalda fyri umsitingina av ráevnisskipanini, skal latast Grønlandi sum blokkstuðul.

Hesar samráðingarnar eru í gongd í løtuni, og grønendingar rokna við, sigur Johnathan Motzfeldt, at tað fer at bera til.

»Tað hevur tað altíð gjørt fyrr,« sigur hann.

Men hann leggur dent á, at grønendingar ikki í løtuni hava í kvittanum at fáa eina slíka skipan sum ta føroysku. Men tað kann vera, at tað kemur seinni, tá partarnir hava tosað meira saman, sigur Johnathan Motzfeldt.

Stýrisskipanarlógin

Grønlandsk stýrisskipanarlógin er eitt sindur prøvisi, enn tann føroyska.

Her hjá okkum velur Løgtingið lögmann, sum útnevur landsstýrismennin, og harvið verður tað, hann hevur ikki fyri neyðini at spyrja Løgtingið eftir, um teir kunnu góðkennast.

Tann grønlandsk landsstýrisformaðurin hevur tað heldur tvørligari, sigur

maðurin hevur, hevði altíð verið góður at havt, sigur hann.

Blokkstuðulin

Summir føroyskir politikkarar hava sera góðan hug at kapitalisera blokkstuðulin, vit fáa frá Danmark. Onkur vil hava hann útgoldnan einaferð, og so mugu vit sjálv klára okkum restina av okkara tíð.

Onkur annar er meira raffineraður og vil hava hann útgoldnan í býti fyri skuld. Og so harvið.

Jonathan Motzfeldt sigur, at tá tosað verður um grønlandsk ríkisstuðulin, verður samráðst um ávís, fastløgð mál, hvørt sær.

Og tað er eingin, hvørki í landsstýri ella Landstingi, sum ynskir at broyta hesa skipan, sigur Johnathan Motzfeldt.

Hann heldur, at tað altíð fer at vera ein tørvur á blokkstuðuli til Grønlands, sigur Johnathan Motzfeldt, landsstýrisformaður.

Vitjandi Løgtingið

Eftir, at tíðindafundurin í Tinganesi var liðugur, fór Jonathan Motzfeldt, landsstýrisformaður, við fylgi niðan í Løgtingið, har formansskapurin við Jógvan Ingvarði Olsen, lögtingsformanni, á odda tók móti.

Jógvan Ingvarð Olsen, lögtingsformaður helt røðu fyri gestunum, har hann greiddi frá søgu Løgtingsins. Hann segði eisini frá um sjálvt Løgtingshúsið og

nakað um søgu tess.

Siðan tosaði Jógvan Ingvarð Olsen, lögtingsformaður, um tann tyding, Grønland hevur havið fyri Føroyar og føroyingar, tá meginparturin av føroyingum fiskaði undir Grønlandi og vann sær sína úrtøku haðani.

Jonathan Motzfeldt, landsstýrisformaður takkaði fyri blískapin og heilsuna frá lögtingsformanninum.

Hann segði, at hann sum smádrongur í suðurgrønlandskari bygd mintist, tá føroysku skipini plagdu at sigla framvið. Tá sótu smádreingirnir og tosaðu um, at hatta vóru føroyingar, sum vóru komnir langvegis frá.

Og hann mintist eina gamla konu, segði Jonathan Motzfeldt, sum helt tað vera so synd í føroyingum, sum ongan fisk áttu sjálvir og tí noyddust at ferðast so langt til at veidda sær til lívsins upphald.

Jonathan Motzfeldt handaði Jógvan Ingvarði Olsen eina steinstandmynd sum gávu til Løgtingið frá grønlandinum.

Jonathan Motzfeldt, grønlandskur landsstýrisformaður, og Jógvan Ingvarð Olsen, lögtingsformaður, heilsast á Løgtingsins røðarapalli. (Mynd: Jens Kristian Vang)